

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Τηλ. : 210-6411526

Fax : 210-6411523

Αθήνα 14-2-2020

Αριθ. Πρωτ. 1596

Αριθ. εγκ. 2

Τους κ.κ. Εισαγγελείς Εφετών της Χώρας

και δι' αυτών

στους κ.κ. Εισαγγελείς Πρωτοδικών περιφέρειάς τους

ΘΕΜΑ: Θέματα εφαρμογής της νομοθεσίας περί προστασίας ζώων και διευκρίνιση θεμάτων που έχουν ανακύψει από την εφαρμογή του Ν. 4039/2012 «ζώα συντροφιάς: προστασία από την εκμετάλλευση, υποχρεώσεις ιδιοκτητών κλπ».

Με αφορμή την αρμοδιότητα σε θέματα Προστασίας Ζώων καθώς και το γεγονός ότι έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο από τα αστυνομικά τμήματα να παραπέμπονται ιδιώτες που προσέρχονται στο αστυνομικό τμήμα για την επίλυση διαφοράς ή την υποβολή παραπόνων ή καταγγελιών σχετικών με θέματα προστασίας ζώων απευθείας στον Εισαγγελέα Προστασίας Ζώων χωρίς να τηρηθούν οι διαδικασίες που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 36 ΠΔ/τος 75/1987, 60 παρ. 1 περ. ια', 2 περ. στ' του ΠΔ 141/91 και

245 παρ. 1, 2 ΚΠΔ και το άρθρο 19 Ν. 4039/2012, αποστέλλουμε την παρούσα εγκύκλιο προς διευκόλυνση του έργου σας εντός των ορίων της διακριτικής ευχέρειας που παρέχουν οι παραπάνω νομοθετικές προβλέψεις . Σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από το άρθ. 60 παρ. 1 περ. ια' ο αξιωματικός υπηρεσίας «καταχωρεί στα υπηρεσιακά βιβλία τις αναγκαίες εγγραφές, σύμφωνα με τα ισχύοντα».

Ο αξιωματικός υπηρεσίας οφείλει να καταγράφει στο Βιβλίο Αιτημάτων Πολιτών όλα τα αιτήματα που υποβάλλονται από ιδιώτες προς την αστυνομική αρχή και να τους χορηγεί τον αριθμό πρωτοκόλλου με τον οποίο καταχωρήθηκαν.

Ακόμη, σύμφωνα με το άρθρο 36 ΠΔ 75/1987 «Αδικήματα Συμβάντα και Συλλήψεις»: «1. Όλα τα αδικήματα και τα συμβάντα που γίνονται κατά τη διάρκεια του 24ώρου για τα οποία η Ελληνική Αστυνομία είναι υποχρεωμένη από τον προορισμό και την αποστολή της να επεμβαίνει όπως και οι συλλήψεις προσώπων καταχωρίζονται στο βιβλίο Αδικημάτων Συμβάντων Συλλήψεων Συστάσεων και Παραπόνων».

Εξάλλου, στη διάταξη του άρθρου 60 παρ. 2 περ. στ' του ΠΔ 141/91 ορίζεται ότι στα γενικά καθήκοντα του αξιωματικού υπηρεσίας στο Αστυνομικό Τμήμα, μεταξύ άλλων, είναι να «δέχεται προσωπικά τους ιδιώτες που προσέρχονται στο αστυνομικό τμήμα για την επίλυση διαφοράς ή την υποβολή παραπόνων».

Συνεπώς, για κάθε παράπονο ιδιώτη, καθώς επίσης και για κάθε διένεξη ή επίλυση διαφοράς του, για την οποία προσέφυγε στην Υπηρεσία, γίνεται απαραίτητα εγγραφή, στο Βιβλίο Αδικημάτων και Συμβάντων. Η αρμοδιότητα αυτή επιβάλλεται από το θεσμικό ρόλο της Αστυνομίας, που

συνίσταται στην εξασφάλιση της δημόσιας ειρήνης και ευταξίας και της απρόσκοπτης κοινωνικής διαβίωσης των πολιτών και στην πρόληψη και καταστολή του εγκλήματος.

Ειδικότερα, σε θέματα εφαρμογής του Νόμου 4039/2012 «περί προστασίας ζώων» όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 4235/2014 και νυν ισχύει, η Αστυνομία έχει αρμοδιότητα να επιληφθεί για κάθε παράπονο που αφορά σε θέματα που ρυθμίζονται από τον παραπάνω νόμο και ιδίως στις περιπτώσεις α) μη τήρησης των κανόνων ευζωίας όπως υπαγορεύονται κυρίως από το άρθρο 5 παρ. 1, 3 του παραπάνω νόμου ήτοι εάν το ζώο λαμβάνουν ακατάλληλη τροφή, δεν έχουν κατάλληλο, στεγνό και ζεστό κατάλυμα, είναι μονίμως εκτεθειμένα στις καιρικές συνθήκες (ζέστη, κρύο, βροχή, κ.ο.κ.), δεν τους εξασφαλίζονται ικανοποιητικές συνθήκες υγιεινής διαβίωσης με παράλληλη παραβίαση υγειονομικών κανόνων, είναι διαρκώς αλυσοδεμένα, δεν εμβολιάζονται τακτικά, δεν αποπαρασιτώνονται, υφίστανται έλλειψη φροντίδας για κτηνιατρική περίθαλψη, έλλειψη καθημερινής άθλησης και περιπάτου, β) κακοποίησης ζώων όπως περιγράφεται στο άρθρο 16 του ίδιου νόμου, δηλαδή στο βασανισμού, κακοποίησης, κακής και βάνουσης μεταχείρισης οποιoσδήποτε είδους ζώου, και οποιoσδήποτε πράξης βίας κατ' αυτού, όπως είναι ιδίως η δηλητηρίαση, το κρέμασμα, ο πνιγμός, το κάψιμο, η σύνθλιψη και ο ακρωτηριασμός, γ) παράνομης πώλησης και εμπορίας ζώων που απαγορεύει το άρθρο 6 Ν. 4039/2012, αλλά και σε περιπτώσεις υπέρμετρης όχλησης για τους περίοικους από τη διατήρηση κατοικίδιων, ιδίως με θόρυβο και παραμονής τους σε κοινόχρηστους χώρους ιδιωτικών κτιρίων χωρίς να υπάρχει ομοφωνία των λοιπών ενοίκων. Επισημαίνεται ότι, η παροχή νερού και τροφής στα αδέσποτα ζώα δεν αντίκειται στις διατάξεις του

N. 4039/2012, με την προϋπόθεση ότι τηρούνται, οι συνθήκες καθαριότητας σύμφωνα με τις υγειονομικές διατάξεις.

Περαιτέρω, διαπιστώνεται ότι από τους αξιωματικούς υπηρεσίας ακολουθείται η πρακτική να παραπέμπονται οι πολίτες στον Εισαγγελέα Προστασίας Ζώων προς λήψη Εισαγγελικής Παραγγελίας για επίλυση ζητημάτων αστικής φύσης αναφορικά με ζώα κατοικίδια (ή σπανιότερα παραγωγικά), είτε για την υποβολή παραπόνων για παραβίαση διατάξεων του Ν. 4039/2012 και άλλων νομοθετημάτων σχετικών με την ορθή διαχείριση ζώων, η μη συμμόρφωση οποία επισύρει ποινικές συνέπειες, είτε για την υποβολή καταγγελίας η οποία στην πλειονότητα των περιπτώσεων έχει το χαρακτήρα μηνυτήριας αναφοράς ή εγκλήσεως, χωρίς προηγούμενα να έχει τηρηθεί η υποχρέωση του άρθρου 60 παρ. 1 περ. ια' σε συνδ. με την παρ. 2 περ. στ' του ΠΔ141/91.

Η ως άνω πρακτική δεν είναι η προσήκουσα, καθώς υποβάλλει σε περιττή ταλαιπωρία τους πολίτες και δεν συνάδει με τη συνεχή προσπάθεια, που πρέπει να καταβάλλεται, ώστε οι σχέσεις των Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας με αυτούς να γίνουν πιο ανθρώπινες και παράλληλα πιο αποτελεσματικές στην εξυπηρέτησή τους και στην εκπλήρωση της αποστολής τους.

Προκειμένου λοιπόν να τηρηθεί ορθά η διαδικασία, λαμβάνοντας υπόψη ότι η ως άνω ενέργεια -συστάσεις για παράπονα ιδιώτη- εντάσσεται στις προβλεπόμενες καταχωρήσεις στο Βιβλίο Αδικημάτων και Συμβάντων κατ' άρθρο 36 παρ. 1 ΠΔ 75/1987, κρίνεται απαραίτητο, να επιλαμβάνονται καταρχήν οι αξιωματικοί υπηρεσίας στις ως άνω περιπτώσεις, ως έχουν υπηρεσιακή υποχρέωση, δηλαδή να κλητεύονται οι εμπλεκόμενοι για να

γίνουν οι δέουσες συστάσεις και να καταβάλλεται προσπάθεια ειρηνικής διευθέτησης της διαφοράς και οικειοθελούς συμμόρφωσης των ιδιοκτητών ζώων με τις διατάξεις του Ν. 4039/2012 και της συναφούς νομοθεσίας.

Περαιτέρω, το άρθρο 245 παρ. 1, 2 ΚΠΔ (Ν. 4620/2019) ορίζει ότι «1. Η προανάκριση ενεργείται από οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο μετά από γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα, είναι συνοπτική και δεν περατώνεται πριν ληφθεί η απολογία του κατηγορούμενου. Παραγγελία για προανάκριση δίνεται μόνο στις περιπτώσεις των άρθρων 322 παρ. 2 εδ. γ' και 323 εδ. γ. 2. Αν υπάρχουν ενδείξεις ότι τελέστηκε αδίκημα και από την καθυστέρηση απειλείται άμεσος κίνδυνος απώλειας των αποδεικτικών στοιχείων ή υπάρχει δυσχέρεια πραγματοποίησης συγκεκριμένης ανακριτικής πράξης ή κτήσης αποδεικτικού στοιχείου στο μέλλον ή αν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα, οι κατά το άρθρο 31 ανακριτικοί υπάλληλοι είναι υποχρεωμένοι να επιχειρούν όλες τις ανακριτικές πράξεις που είναι αναγκαίες για να βεβαιωθεί η πράξη και να ανακαλυφθεί ο δράστης, έστω και χωρίς προηγούμενη παραγγελία του εισαγγελέα. Στην περίπτωση αυτή ειδοποιούν τον εισαγγελέα με το ταχύτερο μέσο υποβάλλουν χωρίς χρονοτριβή τις εκθέσεις που συντάχθηκαν. Ο εισαγγελέας, αφού λάβει τις εκθέσεις, ενεργεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 43 κ.ε.».

Ακόμη, στο άρθρο 60 παρ. 2 περ. γ', δ' ΠΔ 141/ 91, ορίζεται ότι ο αξιωματικός υπηρεσίας: «γ. Ενεργεί, όταν κατά τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας απαιτείται προανάκριση για τα αδικήματα αρμοδιότητας της Υπηρεσίας του, που διαπράχθηκαν κατά το διάστημα της υπηρεσίας του, στην οποία και κατά κανόνα ολοκληρώνει ανεξάρτητα από το χρόνο λήξης της υπηρεσίας του. δ. Σε περίπτωση διαπράξεως αδικήματος στην περιοχή

δικαιοδοσίας του Τμήματος, υποχρεούται να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη σύλληψη των δραστών, την ανακάλυψη και κατάσχεση των προϊόντων και των πειστηρίων και την πρόληψή εξαφανίσεως των ιχνών της εγκληματικής πράξεως, μεταβαίνοντας επί τόπου αυτοπροσώπως, αν δεν υπάρχει άλλος ανακριτικός υπάλληλος, ειδοποιώντας ταυτόχρονα το διοικητή του».

Η αστυνομική αρχή οφείλει να παραλαμβάνει και να καταχωρεί τις έγγραφες καταγγελίες-πληροφορίες για παραβιάσεις των νόμων περί προστασίας ζώων, ενώ, εφόσον η καταγγελία διατυπώνεται προφορικά, οφείλει να λαμβάνει ένορκη μαρτυρική κατάθεση με περιγραφή των γεγονότων από τον καταγγέλλοντα. Ακολουθώντας να ερευνά χωρίς χρονοτριβή τη βασιμότητα του περιεχόμενου αυτών προβαίνοντας σε όλες τις αναγκαίες προανακριτικές ενέργειες κατ' άρθρ. 245 παρ. 2, 1 ΚΠΔ σε συνδ. με άρθρο 60 παρ. 2 περ. γ', δ' ΠΔ 141/91. Ιδίως δε η αστυνομική αρχή, σε περίπτωση που καταγγέλθηκε κακοποίηση του ζώου ή μη τήρηση κανόνων ευζωίας, ως και των άλλων ποινικά κολάσιμων πράξεων. που αναφέρονται στο άρθρο 20 Ν. 4039/2012 ως τροπ/κε και νυν ισχύει, οι οποίες διώκονται αυτεπαγγέλτως, οφείλει να επιλαμβάνεται άμεσα και να εφαρμόζει την αυτόφωρη διαδικασία κατ' άρθρο 242, 275. επ. ΚΠΔ (Ν. 4620/2019) με σύλληψη και προσαγωγή των υπαιτίων, εάν τούτο είναι εφικτό. Εάν δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της αυτόφωρης διαδικασίας, η καταγγελία με το αποδεικτικό υλικό που έχει συλλεχθεί να υποβάλλεται απευθείας στον αρμόδιο Εισαγγελέα το ταχύτερο δυνατόν.

Εξάλλου ο αξιωματικός υπηρεσίας οφείλει να μεριμνά άμεσα για την πραγματοποίηση αυτοψίας εφόσον υποβληθεί αίτημα από τον καταγγέλλοντα

και κριθεί αναγκαία και σκόπιμη ή διενέργειά της από την αστυνομική αρχή, εάν είναι δυνατό με τη συνδρομή κτηνιάτρου της οικείας Κτηνιατρικής Αρχής, και, εφόσον πρόκειται για περικλειστο χώρο και δεν επιτραπεί η είσοδος στους αστυνομικούς από τον κύριο, νομέα ή κάτοχο αυτού, με τη συνδρομή δικαστικού λειτουργού κατά τα οριζόμενα στο α 256 ΚΠΔ. Ανάλογα δε με τα ευρήματα του ελέγχου, εφόσον δηλαδή διαπιστωθούν σοβαρές παραβάσεις του Ν. 4039/2012 που θέτουν σε κίνδυνο την ζωή ή την ευζωία του ζώου, ο αξιωματικός να επικοινωνεί άμεσα, τηλεφωνικώς είτε εγγράφως, με τον Εισαγγελέα Προστασίας Ζώων προκειμένου να λάβει παραγγελία για τυχόν προσωρινή ή οριστική αφαίρεσή του ζώου από τον ιδιοκτήτη του και παράδοσή του στο καταφύγιο αδέσποτων του αρμόδιου Δήμου ή σε ενδιαφερόμενη φιλοζωική εταιρεία ή σωματείο κατ' άρθρο 19 Ν. 4039/2012 .

Ο Αντεισαγγελεύς του Αρείου Πάγου

Δημήτριος Ασπρογέρακας

Κοινοποίηση:

- 1. Υπουργός Δικαιοσύνης***
- 2. Υπουργός Προστασίας του Πολίτη***

Ε.Θ.